മാഗചാ അധ്യായ　　　　പുഢചാ അധ്യായ

ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - അഷ്ടത്രിംശോഽധ്യായഃ

ശകുനി-യുദ്ധവർണനമ് -

ബഹുലാശ്വ ഉവാച -
ഹരിശ്മശ്ര്വാദികാൻ ഭ്രാതൄൻ മൃതാൻ ജ്ഞാത്വാ മഹാസുരഃ ..
ശകുനിഃ കിം ചകാരാഗ്രേ വദ തന്മുനിസത്തമ ..1..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഹരിശ്മശ്രൗ ഹതേ രാജൻ ശകുനിഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ ..
രണാങ്ഗണേ പ്രാഹ ദൈത്യാൻ ഭ്രാതൃശോകപരിപ്ലുതഃ ..2..
ശകുനിരുവാച -
ഹേ പൗലോമകാലകേയാഃ സർവേ ശൃണുതു മദ്വചഃ ..
അഹോ ദൈവബലം യേന കിന്ന ഭുയാദ്വിപര്യയഃ ..3..
കാലനാഭേന മേ ഭ്രാത്രാ സമുദ്രമഥനേ യമഃ ..
ജിതഃ പൂർവം സോഽപി ദൈവാന്മനുഷ്യൈരിഹ മാരിതഃ ..4.
ശംബരഃ സൂര്യജിത്സാക്ഷാത്കാർഷ്ണിനാ ശിശുനാ ജിതഃ ..
ഉത്കചഃ ശക്രജേതാപി മഹാബല മഹാബലഃ ..5..
സോഽപി ബാലേന കൃഷ്ണേന മാരിതോ നാരദാച്ഛ്രുതമ് ..

സമുദ്രമഥനേ പൂർവമസുരാണാം ച പശ്യതാമ് ..6..
വഹ്നിർജിതോ ഹി യേനാപി ഹൃഷ്ടഃ സോഽപി നിപാതിതഃ ..
യസ്യാഗ്രേ വരുണഃ പൂർവം യുദ്ധഭീതഃ പലായിതഃ ..7..
ഭൂതസംതാപനഃ സോഽപി മാരിതസ്തുച്ഛവിക്രമൈഃ ..
യേന പൂർവം മഹായുദ്ധേ വിക്രമൈസ്തോഷിതഃ ശിവഃ ..8..
സ വൃകോ വൃഷ്ണിഭിസ്തുച്ഛൈർമാരിതഃ സങ്ഗരേഽത്ര വൈ ..
മഹാനാദേന മേ ഭ്രാത്രാ ദിവി വായുർവിനിർജിതഃ ..9..
മാനുഷൈര്യാദവൈരത്ര മാരിതഃ സോഽപി സാംപ്രതമ് ..
ഹാ ദൈവ യേന സ്വർലോകേ ജിതഃ ശക്രസുതോ ബലീ ..10..
നിപാതിതഃ സോഽപി ചാത്ര ഹരിശ്മശ്രുശ്ച മാനവൈഃ ..
തസ്മാദയാദവീം പൃഥ്വീം കരിഷ്യേ ശപഥോ മമ ..11..
ജരാസംധേന ശാല്വേന ദന്തവക്ത്രേണ ധീമതാ ..
ശിശുപാലേന മിത്രേണ യുഷ്മാഭിഃ സഹിതോ ഹ്യഹമ് ..12..
സുതലാച്ച സമാഹൂതൈ-ര്ദാനവൈശ്ചണ്ഡവിക്രമൈഃ ..
ദേവാൻ ജേതും ഗമിഷ്യാമി ബാണാസുരസമന്വിതഃ ..13..
കാർഷ്ണ്യാദീനുദ്ഭടാൻസർവാന്വൃഷ്ണീഞ്ജിത്വാ ദുരാത്മനഃ ..
സസ്ത്രീകാനമരാൻബദ്ധ്വാ ക്ഷിപേ മേരുഗുഹാമുഖേ ..14..
ഗോവിപ്രസുരസാധൂംശ്ച ഛന്ദാംസി ച തപസ്വിനഃ ..
യജ്ഞം ശ്രാദ്ധം തിതിക്ഷൂംശ്ച നാനാതീർഥകരാൻപുനഃ ..15..
ഹനിഷ്യാമി ന സന്ദേഹശ്ചരിഷ്യാമി സുഖം തതഃ ..
ധന്യഃ കംസോ മഹാവീര്യോ ദേവാനാം വിജയീ ബലീ ..16..

ന വിദ്യതേ ഭൂമിതലേ മിത്രം മേ പരമഃ സുഹൃത് ..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാ ശകുനിര്യുദ്ധേ ദാനവേംദ്രോ മഹാബലഃ ..17..
ആയയൗ സഹസാ ദൈത്യഃ പ്രദ്യുമ്നസ്യാപി സംമുഖേ ..
മഹാധനുഃ സമാദായ ലക്ഷഭാരസമം ദൃഢമ് ..18..
മയേന നിർമിതം തജ്ജ്യാടംകാരം സ ചകാര ഹ ..
ധനുഷ്ടങ്കാരശബ്ദേന ദിഗ്ഗജാ ബധിരീകൃതാഃ ..19..
നിപേതുർഗിരയോഽനേകാ വിചേലുഃ സിംധവോ നൃപ ..
നനാദ സർവം ബ്രഹ്മാണ്ഡം ചകംപേ മണ്ഡലം ഭുവഃ ..20..
വീരോപരി ഗതാ വീരാ ജ്യാഘോഷേണാതിവിഹ്വലാഃ ..
രണാദ്വിദുദ്രുവുർനാഗാ ഉത്പതന്തോ ഹയാ മൃധേ ..21..
ഏവം പലായിതാഃ സർവേ ഹ്യകസ്മാദ്ഭയവിഹ്വലാഃ ..
തദാ ഗദാദയോ വീരാ ആജഗ്മുഃ സ്യംദനേ സ്ഥിതാഃ ..22..
ധനുഷ്ടംകാരയന്തസ്തേ മഹാബലപരാക്രമാഃ ..
ശകുനിർദശഭീർബാണൈ-ര്വിവ്യാധാർജുനമാഹവേ ..23..
ഗാംഡീവീ സരഥസ്തസ്മാച്ചതുഷ്ക്രോശേ പപാത ഹ ..
ഗദം ച ബാണവിംശത്യാ ശകുനിര്യുദ്ധദുർമദഃ ..24..
ചിക്ഷേപ സരഥം രാജന്നാദയൻ വ്യോമമണ്ഡലമ് ..
ചത്വാരിംശച്ഛരൈർവീരോഽനിരുദ്ധം ധന്വിനാം വരമ് ..25..
വിവ്യാധ സരഥം രാജന്നാദയൻ വ്യോമമണ്ഡലമ് ..
സാശ്വോ രഥോഽനിരുദ്ധസ്യ ഷോഡശക്രോശമാസ്ഥിതഃ
..26..
സാംബം ച ശിതബാണൈശ്ച തതാഡ ശകുനിർമൃധേ ..
സാംബോഽപി സരഥോ രാജന്നംബരേ സമരാംഗണാത്
..27..
ദ്വാത്രിംശദ്യോജനം മാർഗം നിപപാത വിദേഹരാട് ..
കാർഷ്ണിം സമാഗതം ദൃഷ്ട്വാ ശകുനിഃ ക്രോധപൂരിതഃ
..28..
സഹസാ ബാണപടലൈഃ സംജഘ്നാന രണാംഗണേ ..

പ്രദ്യുമ്നസ്യ രഥോ രാജൻസമ്ഭ്രമൻഘടികാദ്വയമ് ..29..
ശതക്രോശേ പപാതോർവ്യാം കമണ്ഡലുരിവാഹതഃ ..
സർവേ വിസിസ്മുഃ ശകുനേർബലം ദൃഷ്ട്വാഥ യാദവാഃ ..30..
ജഘ്നുർനാനാവിധൈഃ ശസ്ത്രൈർദൈത്യമദ്രിം യഥാ ഗജാഃ ..
ഗദോഽർജുനോഽനിരുദ്ധസ്തു സാംബോ ജാംബവതീസുതഃ ..31..
ധനുഷ്ടംകാരയംതസ്തേ പുനര്യുദ്ധം സമാഗതാഃ ..
അഥ കാർഷ്ണിർമഹാബാഹുർവായുവേഗേ രഥേ സ്ഥിതഃ ..32..
ധനുഷ്ടംകാരയൻ രാജൻ പ്രാപ്തോഽഭൂദ്രണമണ്ഡലേ ..
പ്രലയാർണവസംഘട്ട-ഭീമസംഘർഷനാദിനീമ് ..33..
ധനുർജ്യാം ശകുനേഃ കാർഷ്ണിശ്ചിച്ഛേദ ദശഭിഃ ശരൈഃ ..
സഹസ്രൈശ്ച സഹസ്രാശ്വാൻ രഥം ച വിശിഖൈഃ ശതൈഃ ..34..
സാരഥിം ബാണവിംശത്യാ പാതയാമാസ ഭൂതലേ ..
തതോ രഥം സമുത്ഥാപ്യ ഹയൈരന്യൈർനിയോജിതമ് ..35..
അന്യസൂതം രഥേ കൃത്വാ രഥമാരുഹ്യ ദൈത്യരാട് ..
സംദധേ സിഞ്ജനീം രാജൻ കോദണ്ഡേ ചംഡവിക്രമേ ..36..
ശതം ബാണാൻസമാകൃഷ്യ നിഷംഗാത്പൃഷ്ഠതോ ഗതാൻ ..
ചാപേ നിധായ കർണാംതമാകൃഷ്യ പ്രാഹ മന്മഥമ് ..37..
ശകുനിരുവാച -
സർവേഷാം ഘാതയിഷ്യാമി ശത്രുമുഖ്യം മദോത്കടമ് ..
പശ്ചാത്ത്വേനാം ഹനിഷ്യാമി യദൂനാം സ്വസ്ഥതേജസാമ്

..38..
പ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
സദാ വയഃ കാലബലേന ദേഹിനാം
പ്രയാതി ഛായേവ സുഖേ മുഹുർമുഹുഃ ..
തഥാ ച ദുഃഖം ച സുഖം ഗതാഗതം
ഘനാവലിർവായുബലേന ഖേ യഥാ ..39..
കൃതാം കൃഷിം സിംചതി യാം ഹി സർവത-
ശ്ഛിനത്തി ദാത്രേണ യഥാ കൃഷീവലഃ ..
തഥാ ഹി കാലഃ സ്വകൃതാം ജനാവലിം
ദുരത്യയഃ പാതി ഗുണൈർവിലുംപതി ..40..
ഇദം കരിഷ്യാമി കരോമി ഭൂയോ
മമേദമസ്തീതി തദേവമാബ്രുവൻ ..
അഹം സുഖീ ദുഃഖയുതഃ സുഹൃജ്ജനോ
ലോകസ്ത്വഹംകാരവിമോഹിതോऽസുര ..41..
ധന്യസ്ത്വം രാജശാർദൂല മുനീൻ വാഗ്ഭിർവിഡംബയൻ
..
സ്വഭാവോ ദുസ്ത്യജോ നൃണാം
പൃഥഗ്ഭൂതസ്ത്രിഭിർഗുണൈഃ ..42..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഏവം ബ്രുവാണാവന്യോന്യം പ്രദ്യുമ്നശകുനീ മൃധേ ..
യുയുധാതേ മൈഥിലേന്ദ്ര ശക്രവൃത്രാവിവ സ്ഥിതൗ ..43..
ഇതി തൗ ധനുഷോ മുക്താൻ വിശിഖാൻസൂര്യരശ്മിവത്
..
ചിച്ഛേദ കാർഷ്ണിർബാണേന കുവാക്യേനേവ മിത്രതാമ്
..44..
ലക്ഷഭാരമയീം ഗുർവീം ഗൃഹീത്വാ മഹതീം ഗദാമ് ..
ജഘാന മൂർധ്നി പ്രദ്യുമ്നം ശകുനിര്യുദ്ധദുർമദഃ ..45..
പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാൻസാക്ഷാദ്ഗദയാ വജ്രകല്പയാ ..
കാചപാത്രം യഥാ ദണ്ഡസ്തദ്ഗദാം ശതധാऽകരോത്

..46..
അഥ ദൈത്യോ രുഷാവിഷ്ടസ്ത്രിശൂലം ച സ്ഫുരദ്രുചാ
..
പ്രദ്യുമ്നസ്യാഹനന്മൂർധ്നി ശബ്ദമുച്ചൈഃ സമുച്ചരൻ
..47..
ത്രിശൂലേന ഹരേഃ പുത്രസ്ത്രിശൂലം ശതധാച്ഛിനത് ..
കുംതം തീക്ഷ്ണം ശകുനയേ
പ്രാഹിണോദ്രുക്മിണീസുതഃ ..48..
കുംതേന വിദ്ധഹൃദയഃ കിംചിദ്വ്യാകുലമാനസഃ ..
പരിഘേണ ഹരേഃ പുത്രം സംതതാഡ രണാംഗണേ ..49..
യമദണ്ഡം തതോ നീത്വാ രുക്മിണീനംദനോ ബലീ ..
ചൂർണീചകാര ദൈത്യസ്യ പരിഘം പരമാദ്ഭുതമ് ..50..
ചംചലാശ്വാംശ്ച സഹസാ യമദണ്ഡേന വേഗതഃ ..
സാരഥിം സ്യന്ദനം ദിവ്യം പാതയാമാസ ഭൂതലേ ..51..
സൂതേ മൃത്യും ഗതേ സാശ്വേ ചൂർണീഭൂതേ രഥേ നൃപ ..
പരിഘേ ച മഹാദൈത്യഃ ഖഡ്ഗം ജഗ്രാഹ രോഷതഃ ..52..
പ്രദ്യുമ്നോഽപി മഹാവീരോ യമദണ്ഡേന മൈഥില ..
ദ്വിധാ ചകാര തത്ഖഡ്ഗം പന്നഗം ഗരുഡോ യഥാ ..53..
യമദണ്ഡേന തം ദൈത്യം സ്കംധേ
കാർഷ്ണിസ്തതാഡ ഹ ..
തസ്യാഘാതേന ശകുനിഃ സദ്യോ മൂർച്ഛാമവാപ ഹ ..54..
ദൈത്യസേനാം വിശേശാശു ശ്രീകൃഷ്ണഃ
ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ ..
നിപാതയൻ മഹാവീരാന്വനം വൈശ്വാനരോ യഥാ ..55..
ഗജാംസ്തുരംഗാംശ്ച രഥാന്ദൈത്യാംസ്താനാതതായിനഃ
..
പാതയാമാസ യമവദ്യമദണ്ഡേന മാധവഃ ..56..
ഛിന്നപാദാശ്ഛിന്നമുഖാശ്ഛിന്നാംഗാശ്ഛിന്നബാഹവഃ
..

ദൈത്യേയാ ദനുജാ യുദ്ധേ മൂർച്ഛിതാ നിധനം ഗതാഃ ..57..
യമരൂപധരം ദൃഷ്ട്വാ പ്രദ്യുമ്നം ഭീമവിക്രമമ് ..
ത്യക്ത്വാ സ്വം സ്വം രണം കേചിദ്ദുദ്രുവസ്തേ ദിശോ ദശ
..58..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ശകുനിയുദ്ധവർണനം നാമാഷ്ടാത്രിംശോഽധ്യായഃ ..38..

GO TOP